



وحیدعظیم‌نیا دبیر گروه اقتصاد

کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ روز سه‌شنبه در صحن علنی مجلس شورای اسلامی به رأی گذاشته شد و نمایندگان در بررسی بخش‌های مختلف بودجه، نبود ارتباط بین قانون برنامه هفتم با لایحه بودجه ۱۴۰۳ و احصاواين لایحه

را به عنوان ریل گذاری اولین سال اجرای برنامه توسعه هفتم رد کردند. با رصد جزئیات صحن علنی مجلس، علاوه بر بحث ندیدن تأثیر قانون برنامه هفتم در لایحه بودجه ۱۴۰۳، یک موضوع بسیار مهم دیگری نیز در



تشدید واردات بنزین و تحمیل هزینه‌های هنگفت به بودجه ۱۴۰۳

تشدیدواردات بنزین وهزینه‌های ناشی از آن پار قابل توجهی را بر دوش بودجه ۱۴۰۳ کشور گذاشته است.انکای کشور به بنزین وارداتی بر ذخایر ارزی فشار وارد می‌کند و به کسری تجاری کمک‌می‌کند.همچنین آسیب‌پذیری اقتصادرا در برابر نوسانات قیمت جهانی نفت افزایش می‌دهد، وجوه صرف شده برای واردات بنزین می‌توانست برای اهداف توسعه‌ای دیگری با سرمایه‌گذاری در صنایع داخلی استفاده شود.بنابراین باید به سمت اصلاحات جدی در حوزه نارتازمی بنزین کاهش مصرف بنزین در صنعت خودرو و اصلاح خودروهای تولیدی وموجود در سطح کشور برویم تا بتوانیم واردات را به صرفه رسانیم و کسری بودجه تبصره هدفمندی را به حداقل برسانیم.

■ ■ ■

برای کاهش فشار ناشی از تشدید واردات بنزین، متعادل کردن کسری بودجه، اجرای اصلاحات فوری در کنترل تشدید نارتازمی بنزین، اصلاح صنعت خودرو و تنوع بخشیدن به سبد سوخت ضروری است. این اقدامات با هدف کاهش مصرف سوخت و اکتاف به بنزین، برای مدیریت کسری بودجه و ارتقای ثبات اقتصادی حیاتی است.

۱- تأثیر برو بوجه

کاهش درآمدهای صادراتی بنزین و افزایش واردات بنزین منجر به پیش‌بینی کسری بودجه بیش از ۲۰۰ تنی در بودجه ۱۴۰۳ شده است. این کسری صرفاً از دلیل توقف صادرات بنزین و تشدید واردات بنزین است. عوامل دیگری در یادداشت هدفمندی پارانها ممکن است این کسری بودجه را دو برابر کند.

۲- تعادل کسری بودجه

دولت در اصلاحات لایحه بودجه ۱۴۰۳ متوازن سازی این جدول و کاهش هر چه بیشتر کسری بودجه را در نظر گرفته است. احکام اساسی باید در زمینه اصلاح فوری در کنترل تعارض اتخاذ شود و بندهایی در بخش انرژی با مقررات مربوط به هدفمندی پارانهاهای انرژی باید برای حل سریع این تعارض گنجانده شود.

۳- نقش صنعت خودرو

صنعت خودروسازی کشور با مصرف سوخت بسیار بالاتر از استاندارد جهانی خودروهای تولیدی، مضر اصلی کمبود بنزین است. علاوه بر این، وابستگی بیش از حد سبد سوخت خودروهای سواری کشور به بنزین، موضوع را تشدید می‌کند.

۴- اصلاح صنعت خودرو و تنوع سبد سوخت
برای پرداختن به این موضوع باید دو حوزه عمده در نظر گرفته شود:اصلاح صنعت خودرو و تنوع بخشی به سبد سوخت کشور. وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف شود تا پایان سال هر سه ماه یکبار مصرف سوخت خودروها را با استفاده از روش‌هایی مانند تولید خودروهای دوگانه‌سوز، هیبریدی و افزایش واردات کاهش دهد. فهرست مطالب. علاوه بر این، دولت باید بر توسعه و تنوع بخشیدن به سبد سوخت کشور تمرکز کند.

واردات بنزین یکی از گره‌های مهمی است که در سال جاری گریبانگیر اقتصاد ایران شده و در بودجه ۱۴۰۳ نیز بیش از ۱۱۰ همت بار مالی جدید در تبصره هدفمندی بودجه ایجاد کرده است. به همین دلیل تبصره مربوط با کسری بودجه جدی روبه‌رو شد و همین امر به یکی از اصلی‌ترین دلایل رد کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ توسط مجلس شورای اسلامی به شمار می‌ود. عبور از گره بنزینی نیازمند اراده قوی مسئولان اجرایی است تا ضمن مدیریت مصرف نیاز داخلی به سمت صادرات نیز حرکت کنند. البته صرفاً بحث هزینه‌های واردات نیست بلکه باید با دیگر شئون واردات بنزین نیز توجه شود. «پلچارت نفیو» از مسئولان رژیم امریکا که از او به عنوان «معمار تحریم‌های» ایران نیز یاد می‌شود در کتاب «هنر تحریم‌ها» ترجمه مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی به خوبی نشان داده است که چگونه در صدد آسیب رساندن به ایران از محل واردات بنزین بودند ولی به واسطه مدیریت موضوع از سوی ایران و حرکت به سمت خودکفایی تولید بنزین، این خر به از دست امریکا خارج شد. بنابراین انتظار می‌رود دولت نسبت به حل مسئله بنزین گام‌های جدی بردارد. البته بهینه‌سازی مصرف بنزین به معنای گران کردن آن نیست و مانعطور که رئیس مجلس شورای اسلامی گفت:ماست بهینه‌سازی در مصرف مسیر رسیدن به بهرهوری است و حمل و نقل نیازمند تحول از طریق هوشمندسازی است و راهکار بهینه‌سازی مصرف سوخت، افزایش قیمت سوخت نیست.

اقتصادسنجی

سرویس اقتصادی ۰۶۰۸۵۲۳

«جوان» چرایی رد ابعاد کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ را بررسی می‌کند

شعله‌های ناترازی بنزین بودجه را سوزاند

تشدید ناترازی بنزین و فشار آن بر کسری بودجه جداول تبصره هدفمندی پارانها، از عوامل اصلی رد کلیات بودجه ۱۴۰۳ به شمار می‌رود



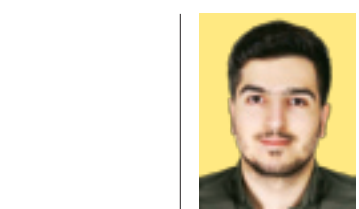
حسن حسینی| شناسا

بنزینی هستند و تنوعی در سبد سوختی وجود ندارد و بنزین بخش اعظمی از سوخت خودروهای سواری را تشکیل می‌دهد. باید در زمینه به کارگیری سوخت‌های جایگزین نظیر سوخت‌های بر پایه گاز طبیعی و دوگانه سوز کردن خودروهای سواری فعال در صنعت حمل و نقل حرکت کنیم تا بتوانیم به تنوع در سبد سوختی و کاهش ناترازی و واردات بنزین برسیم.»

وی در پایان خاطر نشان می‌کند: «تمرکز بر اصلاح صنعت خودرو سازی بسیار مهم است و باید خودروهای فرسوده را اسقاط کنیم و همچنین بر بهبود کیفیت موتور خودروهای تولید داخل تمرکز کنیم تا بتوانیم مسئله ناترازی بنزین و بار مالی آن بر بودجه و کشور را به حداقل برسانیم.»

■ **کاهش کسری بودجه با اصلاح صنعت خودروسازی**

سهراب دل انگیزان، عضو هیئت علمی اقتصاد دانشگاه سهراب وی در خصوص این موضوع که امسال ۰/۱۶ میلیارد دلار برای واردات بنزین به انحصای مختلف مانند تپتار هزینه کرده‌ایم و برای سال بعد به چیزی حدود ۲/۲میلیارد دلار نیاز داریم و این رقم هر ساله تشدید خواهد شد، به عمومی و شخصی کشور باید با جدیت در دستور کار قرار بگیرد. به نحوی که میزان مصرف بسه ۵ لیتر در هر ۱۰۰



فرشاد جامع

کارشناس انرژی

نیود تنوع در سبد سوخت خودروهای سواری، امنیت و پایداری انرژی را با چالش‌هایی پی مواجه می‌کند اگر تصمیم عاجلی برای حل مشکل ناترازی بنزین در کشور نگیریم، مجبوریم هر ساله هزینه بیشتری برای واردات بنزین بپردازیم چرا که میزان مصرف در حال افزایش است و با وضعیت فعلی کیفیت خودر وها

نی می‌توانیم به کاهش مصرف امید داشته باشیم

بالاتری را به این موضوع اختصاص دهیم. این موضوع مستقیم در زمینه افزایش هزینه دولت در بخش تبصره هدفمندی پارانها تأثیر دارد و باید به سمت کاهش فشار مالی به بودجه برویم و از راهکارهای محوری در این حوزه نظیر اصلاح فوری و سریع صنعت خودرو به کاهش تشدید واردات بنزین بپردازیم.»

وی می‌افزاید: «اعداد و ارقامی که برای مصرف بنزین در کشور مطرح می‌شود، بسیار وحشتناک است. از مصرف روزانه بالای ۱۰۰ میلیون لیتر صحبت می‌شود که گاهی این میزان به حدود ۱۴۰ میلیون لیتر در روز می‌رسد. متوسط مصرف بنزین در کشور ۱۲۰ میلیون لیتر اعلام شده که

برای مسیر بالای است. میزان مصرف بنزین در کشور طی سال‌های گذشته نسبت به رشد جمعیت چند برابر افزایش یافته‌است.»

دل انگیزان می‌گوید: «پیشنهادات مختلفی برای رفع ناترازی بنزین در کشور از سوی کارشناسان مطرح رازی در صورتی صورت می‌گیرد که کمتر نسبت به آنچه باید برای واردات صرف کنیم، به اعمال روش‌هایی در راستای حل این مشکل بپردازیم. نوسازی ناوگان حمل و نقل عمومی و شخصی کشور باید با جدیت در دستور کار قرار بگیرد. به نحوی که میزان مصرف بسه ۵ لیتر در هر ۱۰۰



رجب رحمانی

عضو کمیسیون برنامه، بودجه و محاسبات مجلس

یکی از تغییرات مهم در بودجه سال جاری افزایش و تشدید واردات بنزین است. در قانون بودجه ۱۴۰۲ این رقم حدود ۵۰۰ میلیون دلار بود ولی در حال حاضر با توجه به کسری بودجه تبصره هدفمندی پارانها و برآوردها، این عدد بیش از ۲ میلیارد دلار بیشتر شده است که به معنی تشدید ناترازی و واردات بنزین و بار مالی بیشتری بر بودجه دولت است

وی تصریح کرد: علاوه بر این، ارتقای کارایی انرژی و اقدامات حفاظتی باید یک استراتژی کلیدی برای کاهش مصرف بنزین باشد. این می‌تواند شامل ابتکارانی مانند ترویج حمل‌ونقل عمومی، اجرای برنامه‌های هم‌نشینی و تشویق به استفاده از دوچرخه و پیاده‌روی برای مسافت‌های کوتاه باشد. علاوه بر این، افزایش آگاهی مردم در مورد اهمیت صرفه‌جویی در انرژی و ایجاد انگیزه برای شیوه‌های کارآمد انرژی می‌تواند به کاهش مصرف بنزین کمک کند.

این کارشناس انرژی با اشاره به لزوم توسعه زنجیره ارزش نفت به کمک بخش خصوصی و سرمایه‌گذاری این بخش گفت: جنبه دیگری که باید در نظر گرفت پتانسیل افزایش ظرفیت پالایش نفت داخلی برای کاهش وابستگی به بنزین وارداتی است. دولت باید سرمایه‌گذاری در پالایشگاه‌های داخلی را تشویق کند و

||| دوشنبه ۲۷ آذر ۱۴۰۲ | ۴ جمادی‌الثانی ۱۴۴۵ |

کیلومتر برسد»

عضو هیئت علمی اقتصاد دانشگاه رازی خاطر نشان می‌کند: «نیاز است خودروسازهای کشور از تکنولوژی‌های نوین برای ساخت خودرو بهره بگیرند. به نحوی که بهینه‌سازی مصرف بنزین را داشته باشیم و در حد استاندارد جهانی بنزین مصرف کنیم. باید سیاست‌هایمان به سمتی برود که تنوع بخشی به سبد سوختی کشور رقم بخورد. لازم است اقداماتی انجام دهیم و به سمت کاهش وابستگی به بنزین در سبد سوختی برویم.»

وی می‌افزاید: «واردات خطوط تولید خودروهای برقی قطعاً می‌تواند کمک کننده باشد. اما باید زیر ساخت‌های مورد نیاز در کشور ایجاد شود. خودروهای برقی نیاز به ایستگاه‌های شارژ دارند که باید آنها را در کشور ایجاد کنیم. از طرف دیگر، تعمیر و نگهداری این نوع خودروها نیاز به متخصصان خاصی دارد.»

دل انگیزان می‌گوید: «تولید خودروهای برقی از قبل ترها باید در کشور شروع می‌شد و الان هم باید به این سمت حرکت کنیم. اما نباید توقع داشته باشیم این روش در کوتاه مدت مشکل ناترازی بنزین را حل کند.»

■ **کسری تبصره هدفمندی بودجه وهزینه هنگفت آن**

فرشاد جامع کارشناس انرژی با اشاره به کسری بالای تبصره هدفمندی پارانها در بودجه ۱۴۰۳ به «جوان» می‌گوید: «بی‌برنامه بودن دولت در زمینه اصلاح قیمت نان و بنزین در سال آینده موجب تشدید کسری بودجه هدفمندی پارانها خواهد شد. همچنین تشدید واردات بنزین و تبدیل شدن کشور از صادر کننده بنزین به واردکننده بنزین و افزایش مصارف ارزی کشور این کسری بودجه را بیشتر کرده است.»

وی در رابطه با هزینه‌های ناترازی بنزین به کشور می‌افزاید: «یکی از مسالل حساس در حوزه ناترازی تولید و مصرف بنزین در ایران، وابستگی زیاد سبد سوخت خودروهای شخصی به بنزین است. نبود تنوع در سبد سوخت خودروهای سواری، امنیت و پایداری انرژی را با چالش‌هایی مواجه می‌کند. تنوع سبد سوختی کشور به ما فرصت می‌دهد در صورت وقوع مشکل در توزیع بنزین و از ملادر خارج شدن پالایشگاه‌بزرگی مثل ستاره خلیج فارس، با افزایش تولید سوخت جایگزین استفاده کنیم. اگر تصمیم عاجلی برای حل مشکل ناترازی بنزین در کشور نگیریم، مجبوریم هر ساله هزینه بیشتری برای واردات بنزین بپردازیم چرا که میزان مصرف به صورت روزافزون در حال افزایش است و با وضعیت فعلی کیفیت خودروها در کشور نمی‌توانیم به کاهش مصرف امید داشته باشیم.»

جامع تصریح می‌کند: «باید به سمت اقدامات فوری و احکام سازنده در این بخش برویم. ابتدا باید بر صنعت خودروی کشور به عنوان اصلی‌ترین عامل ناترازی و مصرف بالای بنزین برویم. پرداختن به موضوع خودروهای بی کیفیت و بر مصرف موجود در کشور حائز اهمیت است. تمرکز باید بر بهبود استاندارد دها و مقررات مربوط به تولید خودرو باشد تا اطمینان حاصل شود که خودروهای جدید از مصرف سوخت بیشتری بر خوردار هستند و با استانداردهای بین المللی مطابقت دارند. علاوه بر این، باید مقررات سختگیرانه‌ای برای واردات خودروهای فرسوده، اجرای اسقاط خودروهای فرسوده و تشویق به استفاده از مدل‌های جدیدتر و کم‌مصرف تر وضع شود. با اطمینان از مصرف سوخت خودروهای موجود در جاده‌ها، می‌توان این کار شناس انرژی خاطر نشان می‌کند: «اجرای این راه‌حل‌ها مستلزم سیاست‌های قوی دولت، همکاری بین بخش‌های مختلف و حمایت و آگاهی عمومی است. با تلاش‌های هماهنگ کشور می‌تواند بر چالش‌های مرتبط با ناترازی بنزین غلبه کند و راه را برای آینده‌ای سبزتر و پایدار تر هموار کند.»

■ جمع بندی

رسیدگی به ناترازی در تولید و مصرف بنزین برای پایداری اقتصادی و زیست‌محیطی کشور بسیار مهم است. با تمرکز بر تنوع بخشیدن به سبد سوخت، بهبود حمل و نقل عمومی، ترویج استفاده از خودروهای الکتریکی و توسعه منابع سوخت جایگزین، کشور می‌تواند وابستگی خود به واردات بنزین را کاهش دهد و بخش حمل و نقل پایدار و پایدار تر هموار کند.»

کارشناس انرژی در گفت‌وگو با «جوان» تشریح کرد

ناترازی بنزین چگونه عامل رد کلیات بودجه ۱۴۰۳ شد؟

هدفمندی پارانها را نابود خواهد کرد و با توجه به مصارف قطعی، موجب کسری بودجه بالای تبصره هدفمندی پارانها خواهد شد که یکی از دلایل کلیدی در رد کلیات بودجه بوده است.

هاشم‌زاده ادامه داد: باید در احکام بودجه به سمت اصلاح این روند برویم و کسری بودجه را نیز ببینیم و برایش فکری داشته باشیم. علاوه بر واردات خودروهای باکیفیت باید در زمینه کاهش مصرف بنزین خودروهای تولیدی جدید و اسقاط کلان خودروهای فرسوده برویم. همچنین دولت باید سرمایه‌گذاری در سوخت‌های جایگزین مانند گاز طبیعی و برق را در اولویت قرار دهد تا انکای کشور به واردات بنزین کاهش یابد. این امر می‌تواند از طریق توسعه زیر ساخت برای وسایل نقلیه الکتریکی و ارتقای وسایل نقلیه گاز طبیعی و همچنین حمایت از تحقیق و توسعه در منابع انرژی تجدیدپذیر انجام شود.

بنزین در کشور، حال به واردکننده بنزین تبدیل شده‌ایم.

وی در رابطه با این سؤال که ناترازی بنزین چگونه به عنوان یکی از موارد کلیدی (کسری بودجه) بالای جدول تبصره هدفمندی پارانها به دلیل تشدید ناترازی

بنزین) در رد کلیات بودجه تبدیل شده، ادامه داد: ناترازی در رابطه با کسری بودجه بالای جدول تبصره هدفمندی پارانها اظهار کرد: ما در سال‌های گذشته صدزکننده محصولات و فرآورده‌های نفتی و همچنین بنزین تولید می‌ولی با تشدید ناترازی بنزین و عدم پیگیری مناسب راهکارهای اصلاحی در زمینه مقابله با مصرف بالای



مهدی هاشم‌زاده

کارشناس انرژی

۴ گفت‌وگو